VÁROSI KÖNYVTÁR
9501

Új Kemenesalja

III. évfolyam, 4. szám
1991. április

■ CELLDÖMÖLK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK LAPJA ■
■ MEGJELENIK HAVONTA ■ ÁRA: 9,50 FORINT ■

Hová lettél KGST-piac?

A kérdés korántsem költői, hiszen városunk utcáin járva egyre gyakrabban halljuk. A KGST-piac hiányzik (ez sokak véleménye), és ha egy darabig megtűrt volt, akkor most miért lett tiltott? A találgatások gyakran már személyeskedéssé fajulnak, egyszemélyben keresve a felelőst a jelenlegi helyzetért.

(Folytatás a 4. oldalon)

Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megszűnhetett dobogni szive –
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.

(Pilinszky János)

Krisztust megölték és föltámadott a harmadik napon. Magyarországot 46 éve „csak" tapossák. A szíve sem szűnt meg dobogni. Ugye bízhatunk, hogy föltámad, megújul, ha nem is a harmadik napon... Ezt a feltámasztó magyar húsvétot várjuk 1944. március 19-e óta.

A húsvétot ki-ki hite szerint megtisztult lélekkel köszönti, legyen a hitünk szilárd, és tiszta a lelkünk!

És ne csak a lelkünk! Évszázados hagyomány, hogy a magyar gazda húsvétra tisztába teszi a portáját, frissen meszelt falak köszöntötték ebben a hazában mindig a feltámadást. Tegyünk rendet a házaink körül, tisztaság legyen városunk, falvaink ünneplőruhája!

Ezekkel a gondolatokkal hadd kívánjunk minden kedves olvasónknak

KELLEMES HÚSVÉTI ÜNNEPEKET!

Pénzügyi terv

Az önkormányzat 1991. március 13-i ülésén tárgyalta második fordulóban a város ez évi költségvetésének tervezetét.

A koncepciót – hogy a polgárok részleteiben is megismerhessék – ezúton közzétesszük.

Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata alapján közmeghallgatást tart az alábbi ütemezés szerint:

– **Alsóság iskola** április 3-án 19 órakor;

– **Izsákfa óvoda** április 4-én 19 órakor;

– **Celldömölk** (volt MSZMP-székház nagyterme) április 5-én 16.30 órakor.

A fórumokon a város önkormányzatának vezetői és képviselői adnak tájékoztatást a város helyzetéről, az 1991. évi költségvetési elgondolásokról és a fejlesztési célkitűzésekről.

Kérjük, hogy az érdeklődő állampolgárok a lakóhelyükhöz legközelebbi fórumon minél nagyobb számban vegyenek részt!

A vendég: Bod Péter Ákos ipari és kereskedelmi miniszter

Virágvasárnapi fórum

Ha most színházi kritikát írnék, akkor így kezdeném: fél ház előtt, de nagy érdeklődés közepette kezdődött az előadás, akarom mondani a fórum. Lehet, hogy az időpont miatt, de valóban csak félig volt a Kemenesaljai Művelődési Központ színházterme, amikor megérkezett a miniszter, akit az MDF hívott meg erre a délelőttre, s az egybegyűltek nevében városunk alpolgármestere, **Varga László Csaba** köszöntött.

„Sejtelmes félhomály – világos válaszok" – így kezdte vitaindítóját **Bod Péter Ákos**. Ha hűek akarunk lenni a valósághoz, akkor ez így is volt. Legalábbis a lámpákat tekintve.

A miniszter hivatalban eddig eltöltött 300 napjáról beszélt, mérlegelve az 1990-es év történéseit. Elmondta, hogy a magyar nép az elmúlt évben nagy érettségről tett tanúságot, hisz átalakította parlamentjét, köztársasági elnököt választott, átalakultak a helyi hatóságok és más egyéb szakmai és érdekvédelmi szervek. Lassúnak mondható azonban a változás a vállalati tanácsok körében.

A tavalyi év választóvonalnak tekinthető, hiszen az átvett örökség meglehetősen rossz volt. A miniszter külön érdemesnek tartotta megemlíteni Békési László nevét, természetesen korántsem pozitívan értékelve tevékenységét.

Ehhez képest eredménynek könyvelhető el, hogy a külföldi fizetési mérleg pozitív lett, s a betervezett költségvetési hiány a 10 milliárd forint alatt maradt. Eredmény továbbá az, hogy sikerült fizetőképességünket megőrizni, s talpon maradt a pénzügyi rendszer.

A gazdaság sokkal összetettebb képet mutat, ha mérlegre tesszük a múlt évet. A nagyipari szektor termelésből való részesedése 5–6 százalékkal csökkent, de ezen belül voltak kiugró eltérések, mert a bányászat 12, a kohászat 15 százalékos csökkenést mondhat magáénak. A cél az volt, hogy megszűnjön a támogatott termelés. A népszerűtlen döntéseket is vállalni kell, s az nem is tekinthető igazi politikusnak, aki a népszerűséggel és nem az eredményességgel törődik.

Hetényi László felvétele.

Elmondta továbbá a miniszter azt is, hogy az ipari tevékenység sorvadása törvényszerű és szükségszerű. Nem a csökkenés a gond, hanem az, hogy mi jön helyette. Ezek mellett a 90-es évek nem mondható reménytelennek, mert sok új vállalkozás indult, bár nem tudja, hogy térségünkben milyen a konkrét helyzet.

Áttekintést kaphattunk a kormányváltás nehézségeiről, majd az azt követő minisztériumi átszervezésekről, valamint az úgynevezett „államszünet" alatt elkövetett visszaélések kiderítésének nehézségeiről. Az eltelt 300 nap alatt az iparban lévő legfelsőbb szintű vezetők 46 százaléka cserélődött ki fiatalabb, képzettebb emberekre.

A miniszter úr kissé sajátos fokmérőjét találta meg a szegénységnek. Szerinte nem szegény az ország, hiszen 1989-ben 65 ezer, 1990-ben harmincegynéhány ezer személygépkocsit hoztunk be külföldről. Ehhez csak azt tenném hozzá, hogy szerény számításaim szerint ez alig százezer. A többi tízmillió persze biztos azért nem

(Folytatás a 4. oldalon)

Celldömölk város idei pénzügyi terve

A város képviselő-testülete 1991. március 13-i ülésén második fordulóban tárgyalta az önkormányzat pénzügyi tervét. Az első és második forduló közötti időszakban megtörtént a bevételek pontos számbavétele, a működő intézmények kiadási szükségleteinek felmérése.
A bevételeket és kiadásokat egyaránt módosította az élelmezési nyersanyagköltségek emelkedése.

Az intézmények működési kiadásai tartalmazzák a bérek és közterhei 20%-os, a dologi kiadások 10%-os növekményét. A 20%-os bérfejlesztést valamennyi költségvetési szerv végrehajtotta, ezen felül az oktatási ágazatban további 10%-os, a közművelődési dolgozók 720 Ft/fős bérfejlesztést kaptak. A többletbérfejlesztés a költségvetésbe év közben épül be, fedezetét folyamatosan megkapja a város. A dologi kiadásokra biztosított 10%-os növekmény a tényleges áremelkedéseket nem fedezi. A bizottságok és a képviselő-testület véleménye szerint a további igények kielégítésére a második fél évben egy átfogó értékeléssel, a megtakarítási lehetőségeket is figyelembe véve kerülhet sor. Ugyancsak a meglévő költségvetési keretekből kell kigazdálkodni az intézményeknek a belépő új feladatok működési többletköltségét is.

A **fejlesztési** kiadások közül első helyen szerepelnek a befejeződő beruházások és egyéb szerződéses kötelezettségek. Legnagyobb beruházásunk, a sági iskola bővítéséhez céltámogatást is igényeltünk. Ugyancsak céltámogatással és a város-városkörnyék önkormányzatainak összefogásával kívánjuk segíteni a kórház műszerellátását.

Javasolják a bizottságok és a képviselő-testület, hogy a megoldandó feladatok közül azok kerüljenek elsődlegesen megvalósításra, amelyek a szükségességük mellett gazdaságosak is. Így ebben az évben több intézményben kerül sor fűtéskorszerűsítésre és a racionális helykihasználást biztosító belső átalakításra.

Az izsákfai részönkormányzat döntési hatáskörébe javasolja a testület a városrész lakossága után járó általános normatív támogatás összegét. Ebből helyi döntés alapján kerül sor a városrészt érintő feladatok megoldására.

A szociális ellátásra jutó pénzeszközök 10%-os növekedésével értenek egyet a bizottságok. A támogatásra szorulók helyzetén egyéb módon: idősek klubja férőhelybővítéssel, az ellátási körülmények javításával is segítenek.

A város pénzügyi tervében 6300 E Ft fordítható a fiatalok lakásépítésének támogatására, valamint a megemelt lakáskamatok terheinek átvállalására.

Szerény összegekkel, de továbbra is támogatni kívánja a képviselő-testület a sportegyesületeket, művészeti csoportokat és kulturális rendezvényeket.

A bevételi lehetőségek jelenlegi szintjén nem kerülhet sor ez évben a Művelődési Központ tetőzetének felújítására, a volt börtönépület gyermekkörzeti rendelővé való átalakítására, a Király J. utca rekonstrukciójára, a sági 2 db tsz-lakás megvásárlására. Keresni kell a lehetőséget arra, hogy még ez évben sor kerüljön a szennyvíztisztító terveinek elkészítésére, hogy 1992-ben lehetőségünk legyen a megvalósításhoz pályázat benyújtására.

A sági és a celli városrészen is új telkek kialakítása szükséges. E célra az önkormányzat a feltételek függvényében hitelt kíván igénybe venni.

Közeli megoldást ígér a telefonellátás javításának hosszú ideje húzódó kérdése. Remélhetően az igénylők anyagi hozzájárulásával sikerül a kivitelezés is.

Az önkormányzatot a felsoroltakon kívül 7 millió Ft visszafizetési kötelezettség is terheli a megyei önkormányzat felé, melyet a szakmunkásképző építéséhez kapott kölcsön. Ennek visszafizetését sem tudja vállalni az önkormányzat, mivel nincs rá fedezet. A megyei önkormányzattól a kölcsön elengedését kéri, az általános szűkös pénzügyi keretek mellett azzal is indokolva, hogy a középfokú intézmények működési kiadásai a normatív állami támogatást lényegesen meghaladják.

A gazdálkodás valamelyes biztonságát szolgálja a tervbe vett 5 millió Ft-os tartalékkeret.

Az 1991. évi pénzügyi terv

I. BEVÉTELEK

1. Normatív állami hozzájárulás:		
– állandó lakosonként	12 558 fő x 2 000 =	25 116,0 E Ft
– kommunális ellátásra	12 558 fő x 1 400 =	17 581,2 E Ft
– inaktív lakosságra	5 519 fő x 3 000 =	16 557,0 E Ft
– ált. iskolásokra	1 547 fő x 30 000 =	46 410,0 E Ft
– zeneiskolai képzésre	351 fő x 19 000 =	6 669,0 E Ft
– kisegítő iskolára	68 fő x 56 000 =	3 808,0 E Ft
– óvodai ellátásra	490 fő x 15 000 =	7 350,0 E Ft
– idősek klubjára	135 fő x 24 000 =	3 240,0 E Ft
– gimnáziumi oktatásra	249 fő x 44 000 =	10 956,0 E Ft
– szakközépisk. oktatásra	120 fő x 54 000 =	6 480,0 E Ft
– szakmunkásképzésre	436 fő x 33 000 =	14 388,0 E Ft
– diákotthoni ellátásra	35 fő x 53 000 =	1 855,0 E Ft
– közműv. feladatokra	12 558 fő x 100 =	1 255,8 E Ft
– egész napos ellátású idősek otthonára	5 fő x 40 000 =	200,0 E Ft
Összesen:		161 866,0 E Ft
2. Személyi jövedelemadó		35 881,0 E Ft
Jövedelemadó kiegészítés		25 000,0 E Ft
Állami támogatás és SZJA összesen:		222 747,0 E Ft
3. Tárgyévi saját bevételek:		
– Működési bevételek:		19 403,0 E Ft
– Ár- és díjbevételek:		9 077,0 E Ft
– Működési célú átvett pénzeszközök:		2 916,0 E Ft
– Lakossági adók:		2 000,0 E Ft
– Megtérülések:		5 500,0 E Ft
– ÁFA-megtérülés:		1 750,0 E Ft
– Telekhasználati díj:		2 400,0 E Ft
– Fejlesztési célú átvett pénzeszközök:		2 000,0 E Ft
– Út-, közműfejlesztési hozzájárulás:		500,0 E Ft
– Lakásforgalmazásból származó bevételek:		300,0 E Ft
– Telekeladásból származó bevételek:		1 000,0 E Ft
Tárgyévi saját bevételek:		46 846,0 E Ft
4. Megpályázott céltámogatások:		
– Sági iskola befejezésére		10 127,0 E Ft
– Orvosi gépműszer beszerzésre		1 400,0 E Ft
5. 1990. évi pénzmaradvány:		6 563,0 E Ft
6. TB-támogatás:		90 075,0 E Ft
Összes bevétel:		377 758,0 E Ft

II. MŰKÖDÉSI FENNTARTÁSI KIADÁSOK ÖNÁLLÓ KÖLTSÉGVETÉSI SZERVENKÉNT

– Városi Kórház-Rendelőintézet		94 759 E Ft
– Művelődési GAMESZ-hoz tartozó intézmények		110 755 E Ft
Ezen belül:		
– Koptik Odó úti óvoda	6 180 E Ft	
– Szalóky S. úti óvoda	6 324 E Ft	
– Sági úti óvoda	3 724 E Ft	
– Vörösmarty úti óvoda	6 764 E Ft	
– Gayer Gy. Ált. Iskola	29 611 E Ft	

– Eötvös L. Ált. Iskola	24 300 E Ft	
– Berzsenyi L. Ált. Iskola	14 044 E Ft	
– Zeneiskola	5 136 E Ft	
– Könyvtár	4 265 E Ft	
– Családi Ünnepek Irodája	374 E Ft	
– Ifjúsági tábor	1 130 E Ft	
– GAMESZ	4 955 E Ft	
– Intézményhez nem köthető	3 760 E Ft	
– Területi Gondozási Központ		23 662 E Ft
Ebből bölcsőde	3 433 E Ft	
– Berzsenyi D. Gimnázium		16 275 E Ft
– 410. Sz. Ipari Szakmunkás- és Szakközépiskola		24 341 E Ft
– Kemenesaljai Művelődési Központ		7 409 E Ft
– Polgármesteri Hivatal		44 729 E Ft
Működési fenntartási kiadások:		321 930 E Ft

III. FELÚJÍTÁSOK

– Sági gondozóház:	3 500,0 E Ft

IV. FEJLESZTÉSI KIADÁSOK

a) Áthúzódó feladatok és kötelezettségek:	
– Berzsenyi iskola bővítése	18 750,0 E Ft
– Köztemető-ravatalozó végszámlája	1 900,0 E Ft
– Gayer tér 14. 2 db lakás	2 550,0 E Ft
– Régi gyógyszertár tetőtéri födémmegerősítés	500,0 E Ft
– Házhelyközművesítés	360,0 E Ft
– Kórház rekonstrukciós tervei	950,0 E Ft
– Hiteltörlesztés, kamat	3 000,0 E Ft
Összesen:	28 010,0 E Ft
b) 1991-ben induló feladatok:	
– Lakáshoz jutás és kamat	6 300,0 E Ft
– Kórházi műszerbeszerzés	3 500,0 E Ft
	9 800,0 E Ft

V. TARTALÉK

5 000,0 E Ft

VI. EGYÉB IGÉNYEK, MEGOLDANDÓ FELADATOK

		A bizottságok és a képv.-test. javaslatai
– Izsákfa részönkormányzatnak	820 000 Ft	820 000 Ft
– Intézmények infláció miatti többletigénye	1 500 000 Ft	
– Világháborús emlékmű	kb. 1 000 000 Ft	728 000 Ft
– Eötvös iskola konyha gázrákötés (ütemezhető)	1 600 000 Ft	800 000 Ft
– Eötvös iskola WC csoport	220 000 Ft	220 000 Ft
– Sági gondozóház első beszerzés	500 000 Ft	500 000 Ft
– Másológép a polgármesteri hivatalba	400 000 Ft	
– Számítógép a könyvtárba	200 000 Ft	
– Sági gondozóház beindulásának többletköltsége	500 000 Ft	
– Sági iskola konyhájának működési többletköltsége	270 000 Ft	
– Kemenesaljai Műv. Közp. riasztóberend., bútorcsere, tech. felsz., színpadi	1 400 000 Ft	
függöny, tetőszerk. szigetelése	3 000 000 Ft	
– Sági iskola régi épület átalakítási munkái	760 000 Ft	760 000 Ft
– Sági iskola gázfűtésre átállás	kb. 1 500 000 Ft	1 500 000 Ft
– Érintésvédelmi felülvizsgálat: bölcsőde, Eötvös iskola	300 000 Ft	
– Volt börtönépület átalakítása gyermekorvosi rendelőnek	kb. 12 000 000 Ft	
– Tánccsoport támogatása	200 000 Ft	100 000 Ft
– Szociális segélykeret emelése (legalább 30%)	1 140 000 Ft	
– Nevelési segélykeret emelése (legalább 30%)	600 000 Ft	
– Egyéb szociális ellátás bővítése (szoc. étkeztetés stb.) 30% növelés 10% a szoc. ellátásokra ráépült)	1 010 000 Ft	
– Király J. utca rekonstrukciója	3 000 000 Ft	
– Sági idősek klubja régi épület gázfűtés állítása	500 000 Ft	500 000 Ft
– Sági egészségház terve	500 000 Ft	500 000 Ft
– Politechnikai épület	(nincs költségelve)	
– További házhelyalakítás (hitelfelvétel lehetséges)	8 500 000 Ft	hitelből
– Rendezési terv módosítása	1 500 000 Ft	
– További, képviselők és lakosság által felvett igények		
– Eötvös centenárium ktg.	200 000 Ft	200 000 Ft
– 2 db sági lakásvásárlás	5 000 000 Ft	
– Iskolai sportkörök támogatása	(lehetőség szerint)	
– CVMSE támogatása	80 000 Ft	80 000 Ft
– Sági templom renoválása	(lehetőség szerint)	50 000 Ft
– SZTK-rendelő javítási költségei	1 260 000 Ft	1 100 000 Ft
– Útfelújítás	1 000 000 Ft	1 000 000 Ft
– Köztisztaság	500 000 Ft	500 000 Ft
– Önkéntes tűzoltóság	160 000 Ft	160 000 Ft

Tudósítás a képviselő-testület márciusi üléséről

1275

Az önkormányzat képviselő-testülete március 13-án tartotta soros ülését. Elsőként a lejárt határidejű határozatokat tárgyalta a képviselő-testület.

A honismereti munkaközösség felkérés alapján foglalkozott a II. világháborús emlékműre felírandó hősi halottak és áldozatok névsorának felderíthetőségével. Véleményük szerint ez hosszadalmas kutatással járó munka lenne, s bár egyetértenek az emlékmű személyeket is megörökítő tervezetével, ezt nem tartják kivitelezhetőnek.

A képviselők végül úgy döntöttek, hogy a nevek felderítésével a művelődési bizottságot és a hivatal művelődési osztályát bízzák meg.

A napirendi pontok megtárgyalása előtt a testület további bizottsági megtárgyalásra visszaadta, s napirendjéről levette a költségvetési üzem vezető állású dolgozóinak 1990. évre kitűzött prémiumfeladatainak értékelését.

Az ülés két fő napirendje: az önkormányzat 1991. évi munkaterve és pénzügyi tervének közmeghallgatásra előkészítése volt. A munkatervet kisebb módosításokkal elfogadta a testület.

A költségvetési terv már élesebb vitát váltott ki, amely néha apró részletkérdésekben, s viszonylag kis összegek megadásában, vagy más feladatra csoportosításában folyt. (E témában lapunkban részletes ismertetés található.)

A folyó ügyek tárgyalása során a képviselők megtekintették a II. világháborús emlékmű elhelyezésére javasolt két helyszínt, a szovjet katonai temetőt, illetve az egykori MSZMP-székház előtti teret. A helyszínt illetően végleges döntés még nem született. A testületi ülésen döntöttek arról is, hogy megszüntetik a Családi és Társadalmi Ünnepségeket Szervező Irodát. Az elmúlt években a névadóünnepségek és polgári gyászszertartások száma jelentősen csökkent, így az iroda tevékenységi körébe tartozó feladatokat a jövőben a polgármesteri hivatal is el tudja látni.

Végül a képviselő-testület zárt ülésen **Baranyai Attiláné dr.**-t jegyzővé nevezte ki.

Virágvasárnapi fórum

(Folytatás az 1. oldalról)

hozott magának kocsit külföldről, mert nem volt hozzá kedve, restellt annyit utazni érte és így tovább...

A továbbiakban az idei év gazdasági programjáról kaphattunk tájékoztatást. A legfőbb ez ellen irányuló veszély az inflációban és a munkanélküliségben rejlik. Az infláció okairól megtudhattuk, hogy beszélhetünk az állam által gerjesztett inflációról (a támogatások megvonása), aztán vannak lélektani okok (a polgár nem érzi elég erősnek a pénzt, és értékállónak vélt dolgokra elköltöi, ahelyett, hogy befektetné, – amit jelen sorok írója tökéletesen megért, mert hogy is bízhatnánk abban a pénzben, amelyért napról napra kevesebb árut kapunk a boltban, s ez nem lélektan, ez realitás). A harmadik ok pedig a gazdasági tényezőkben keresendő. Nagyon fontos feladat az infláció megállítása és a forint konvertibilissá tétele.

A munkanélküliséggel kapcsolatban megtudhattuk, hogy ezt a vidéket nem nagyon sújtja, ellentétben Borsod megyével, Veszprém megye egyes részeivel és Baranya megye egyes térségeivel. (Nem tudom, hogy ez mennyire szolgál vigaszul akkor, mikor megyénkben Celldömölk és környéke van a legrosszabb helyzetben, s a Munkaügyi Hivatal közlése alapján elmondható, hogy a legrosszabb kilátásokkal is ez a térség rendelkezik. A szerk.)

A KGST-vel kapcsolatban elmondta a miniszter, hogy nem mi rúgtuk fel, hanem megszűnt magától, először de facto (tevőlegesen), majd de iure, azaz jogilag is.

A monopóliumokkal kapcsolatban megtudhattuk, hogy szinte örökölt nyavalyáknak tekintendők. Megszüntetésük nagy munka, hosszú időt vesz igénybe, de menni fog.

A hitelekről szólva elmondta a miniszter, hogy nemcsak a kamat nagysága okoz gondot, hanem az is, hogy kötöttségek vannak a ráfordításban is. A kormánynak rá kell vennie a hitelezőket, hogy szabadabb ráfordítást engedélyezzenek. Megfigyelhető egy olyan tünet is, mintha a bankok szándékosan „kekeckednének" (szó szerinti idézet – A szerk.), ezzel is lassítva az ügyintézést. Természetesen vannak új hitelek, lesznek új keretek is, de a pénzügyi rendszer lassan követi ezeket a változásokat.

Összefoglalva mondandóját Bod Péter Ákos elmondta, hogy úgy érzi, az eltelt szűk egy év alatt a tervezett munkának jó ha felét sikerült elvégezni. A bajok most jobban látszanak. Nehéz megtörni a régi pénzügyi logikát, eredmény viszont az, hogy hitelképességünk megmaradt. A további átalakuláshoz további törvények szükségesek. Reméli a miniszter, hogy 92–93-tól már növekvő gazdaságról beszélhetünk, s ez összes gondunkat meg fogja oldani. Elmondta végezetül azt is, hogy mind képviselőként, mind miniszterként milyen sokat jelent számára, ha egy-egy ilyen alkalommal „feltárhatja lelkét a választópolgárok előtt".

A vitaindító után kérdésekre válaszolt a miniszter és a kíséretében lévő **dr. Gömbös Ferenc** országgyűlési képviselő.

Bod Péter Ákos – **Farkas Károly** kérdésére – elmondta, hogy nem tartja a kártalanítási törvényt a középréteg számára tehernövelőnek, mert akik részesednek, azok vagy földet kapnak, vagy lakásvásárlásra használják fel a kárpótlási jegyet, ami szintén nem növeli az inflációt. Az egyedüli, ami erre hatással lehet, az az életjáradékra fordított jegy, de ennek kamata csak fele a többi értékjegynek, tehát ez sem lehet igazán hatással.

Fehér Tamás a GANZ-MÁVAG tönkretételéről és elkótyavetyéléséről kérdezte a minisztert, érdeklődve a magyar vasúti járműgyártás jövőjéről. Válaszában elmondta Bod Péter Ákos, hogy a gyárnak jelenleg nincs piaca és sajnos van olcsón termelő konkurenciája (cseh és román), emiatt valóban nehéz helyzetben van most is. Félkapacitással termelnek és sajnos változás nem nagyon várható.

Horváth Imre az energiahordozók áráról érdeklődött.

A válasz nem sok örömet tartogat számunkra. Várható, hogy a tervezettnek megfelelően megszűnik a dotáció a gyógyszerek, a lakossági energia és a lakáshitelek esetében – ez természetesen árnövekedést fog eredményezni. A szénnek akár háromszorosára is nőhet az ára. Ez nagyon kellemetlen probléma, amit nem lehet megmagyarázni. A távhőszolgáltatás díja akár a kétszerese is lehetne. Az árak növelését két lépésben látja kivihetőnek a miniszter, s ha ez már letisztult, akkor adná át a helyi önkormányzatoknak.

A gázellátással kapcsolatban megtudhattuk, hogy hasonlóan a villamosenergiához, kiszolgáltatott helyzetben vagyunk, hisz egy vezetékünk van, s az a Szovjetunióval kapcsol össze. A hozzánk legközelebbi fővezeték Szlovákiában van, de az is a Szovjetunióból szállít.

Megoldás lehet egy vezeték kiépítése akár Norvégia, esetleg déli irányba, Irán felé. Ez természetesen még nagyon távoli perspektíva.

Az idő szűke és Bod Péter Ákos zsúfolt programja miatt a további esetleges kérdések megválaszolására már nem nyílt lehetőség.

Ha summázni akarjuk – a hallgató szemszögéből – a délelőtti csaknem két órát, akkor elmondhatjuk, hogy részesei lehettünk egy általános jellegű tájékoztatásnak. Nem tudtunk meg izgalomba hozó újdonságokat, amit pedig megtudtunk a jövőre vonatkozóan, az nem sok örömet tartogat. Persze azért mégis optimisták kell legyünk, szinte együtt a kormánnyal, mert minden völgyben vezető út csak felfut egyszer egy kisebb-nagyobb magaslatra. Várjuk meg, és talán könnyebb lesz megint ebben a kis hazában...

Rozmán

Hová lettél KGST-piac?

(Folytatás az 1. oldalról)

Lapunk a kérdésben egyetlen illetékes személyt kereste meg. **Dr. Pankó Albert,** városunk rendőrkapitánya a következőket mondta a KGST-piac betiltásával kapcsolatban:

– A betiltás olyan általános jogszabályokon nyugszik, mint például a deviza-jogszabály. Tehát az a magyar, aki külföldiről vásárol, az áru értékétől függően szabálysértést vagy bűncselekményt követ el. Az áru már eleve illegálisan, a vámszabályok megsértésével kerül be az országba. Folytatnám a sort azzal, hogy az árusítás közterületen történt, melyhez hatósági engedély szükséges. A fent említett rendelkezések még egy megerősítést kaptak a múlt év őszén, melyet az országos rendőrfőkapitány adott ki. Ennek értelmében kell eljárnunk, hisz a rendőrségnek az a dolga, hogy a Magyar Köztársaság jogszabályait betartsa és betartassa. Amíg az ez irányú rendelkezés nem változik, addig mi sem intézkedhetünk másként.

– *Tudomásom szerint a megye egyes városaiban van KGST-piac.*

– Erről nincs információm. Ha van, az mindenképpen jogellenes. A helyi önkormányzatnak sem áll jogában ilyen irányú rendeletet hozni, hiszen egy helyi rendelet nem állhat ellentétben egy országos rendelkezéssel.

Zárszóként csak annyi kívánkozik ide, hogy valóban, a törvénytisztelő állampolgár megérti és elfogadja a törvény következményeit, hiszen hazájának törvényeiről van szó. Csak azt értjük meg nehezen, hogy miért vannak egyre többen azok, akik a méregdrága áruházakba és magánbutikokba csak nézelődni járnak (vagy már azt sem), s vékonyodó pénztárcával (és reményekkel) sóhajtanak reménytelenül: hová lettél KGST-piac? Hol vannak a zsebünkhöz mért **állami** árak?

– r –

1276

Mit kérdezne Ön?

Celldömölk

– polgármesterétől
– alpolgármesterétől
– jegyzőjétől

Végre egy olyan rovat, amelyet Ön és csak Ön szerkeszt Kedves Olvasó! Küldje el lapunk szerkesztőségébe kérdéseit, és az illetékesek válaszolnak Önnek és csak Önnek az Új Kemenesalja hasábjain!

Legyen a munkatársunk! Mit kérdezne Ön? Várjuk leveleiket.

A borítékra írják rá: **„Mit kérdezne Ön?"** Cím: Új Kemenesalja szerkesztősége, Celldömölk, Szentháromság tér 1.

A Kemenesaljai Ipartestület üléséről

Úgy tűnt, hiába gondolták a szervezők a gyűlés számára megfelelőnek a március 24-e, vasárnap délelőtti időpontot, mert a gondos előkészítés és az értesítések ellenére a kemenesaljai iparosok csak nagyon csekély számban képviseltették magukat. Pedig minden, ami a gyűlésen előkerült, az általuk, róluk és értük szólt, ráadásul úgy, hogy még a kívülálló (jelen esetben a tudósító) is profitálhatott belőle.

A gyűlést **Szakács László,** az ipartestület elnöke nyitotta meg, s első napirendi pontként rá is tért az alapszabály ismertetésére, melyből a lényegesnek tűnő gondolatokat emelném ki. Az ipartestület céljai közt szerepel az egyéni és társas vállalkozók szakmai védelme, ezek érdekképviselete, a szükséges információk nyújtása mellett a jó iparosok hírnevének védelme. Fontosnak tartják továbbá az új szakmai eljárások megismertetését, a rászorulók segélyezését, s az esetleges együttműködés megszervezését más ipartestületekkel.

A tagsági viszonnyal kapcsolatban megtudhattuk, hogy az önkéntes, a tag javaslattal élhet, bejelentést tehet, minden, a testületen belüli funkcióra választható, feltéve, ha nem áll büntetőeljárás alatt.

A kötelezettségek közt szerepel az alapszabály tiszteletben tartása, s a választott funkciók ellátása, s még sorolhatnám.

A tagsági viszony megszüntetésének módjáról, illetve okairól is beszélt Szakács László, majd kitért az ipartestület szervezeti felépítésére, az egyes szervek feladataira, jogosítványaira. Végül ismertette a Kemenesaljai Ipartestület vezetőségének névsorát.

Ezek után **Horváth István** megyei küldött számolt be az eddigi, a megyén folytatott munkáról. Ismertette a területi testület felállását, külön kiemelve a helyi alapszervek önállóságát. Kérte, hogy az iparosok segítsék a Munkavédelmi Felügyelőség munkáját, hisz az a látszat ellenére értük van és alkalmazottaik biztonságát szolgálja.

Befejezésül a korábbi KIOSZ vagyonának megosztásával kapcsolatban elmondta, hgoy eddig nem sikerült döntést hozni, áprilisban azonban már végleges megoldás fog születni.

Farkas Károly az országos IPOSZ-közgyűlésről számolt be. Elmondta, hogy az elmúlt három év során nőtt az iparosok száma, bár a fejlődés nem volt töretlen. Voltak visszahúzó tényezők (például az adó, a megnövekedett információ és így tovább), de a nyolcvanas évek közepétől egyre inkább meghatározóvá vált az iparos réteg. Sikerült teret nyerni az ipari termelésben is, de negatívumként kell azt is megemlíteni, hogy az engedély nélkül kisipari tevékenységet folytatók száma valószínűsíthetően nagyobb, mint az engedéllyel rendelkezőké.

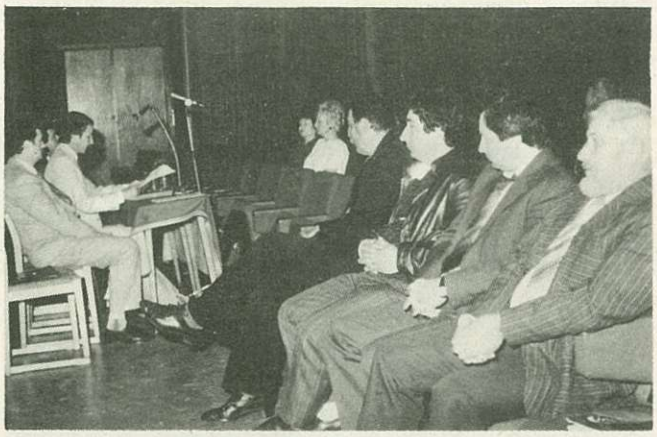

Hetényi László felvétele.

Elmondta Farkas Károly azt is, hogy a fejlesztési kedvet jelentősen visszafogja a jelenlegi adórendszer, a társadalombiztosítás óriási mértéke szinte elviselhetetlen terhet ró az iparosokra.

Várható – a megnövekedett útiköltségek miatt – a helyi iparosok szerepének megnövekedése, hisz a lakosság is érdekelt a helyi tágkörű ellátás meglétében.

Beszámolója végén két nagy személyiségtől is idézett, meglehetős eredeti módon hozva össze őket. Lenin mondta a következőt: „... hadd nyerjen teret a magánszektor...", majd Churchill gondolata következett: „A vállalkozóban kevesen látják meg a lovat, aki a kocsit húzza."

A következő napirendi pontnak megfelelően **Móger József,** az ipartestület titkára számolt be az utóbbi időszak munkájáról, valamint a tervekről.

Először arról beszélt, hogy az ipartestület tagjai a jelen formában a sorsukat már az érdekeiknek megfelelően maguk alakítják. A korábbi KIOSZ-tagsághoz viszonyítva az IPOSZ létszáma annak 80 százaléka, de ez magyarázható a tagsági viszony önkéntességével. Megváltozott a tagsági könyv és a bélyeg formája is. A fényképes igazolvány különösen nagy jelentőséggel bír, hiszen felhasználható Ausztriában a nagykereskedelmi áron való vásárlásra.

Bepillantást nyerhettünk az ipartestület pénzügyeibe a bevételek és kiadások tükrében. Mindenki számára indokolt a tagdíj időben történő befizetése, hiszen a korábbi notórius nemfizetők esetében 31 alkalommal eszközöltek bírósági behajtást.

Megtudhattuk azt is, hogy nő az igény a mestereknél való tanulók foglalkoztatására. Jelenleg 13 mester foglalkoztat 18 tanulót.

A feladatokról szólva először is a nemzetgazdaság motorjának nevezte Móger József a kisgazdaságokat és a kisiparosokat. A jövőre nézve nagyon fontos a kárpótlási törvény, jogos a jelenlegi igény, hogy az eredeti tulajdonosok kapják vissza javaikat. Ennek intézéséhez is tud és akar segítséget nyújtani az ipartestület. Szükség lenne egy magánvállalkozói bank létrehozására, ezzel is segítve azokat, akik nyitottak az új kezdeményezésekre.

Szoros kapcsolatot kellene tartani az önkormányzatokkal, nagyon fontos lenne, ha az új vállalkozókat elküldenék az ipartestületbe, ahol tájékozódhatnának jogaikról, kötelességeikről és sok más egyéb hasznos tanácsot kaphatnának. Konkrét kérésként merült fel, hogy az önkormányzat tegye lehetővé a mozi épületének visszaadását, hiszen az az iparosok épülete volt, minden téglához közük van, s szeretnék jogos tulajdonukat visszakapni.

Zárszóként a kisiparosok összefogását kérte a törvénytelen iparűzőkkel szemben.

A hozzászólások előtt **Varga László Csaba** alpolgármester köszöntötte az ipartestület tagjait, kifejezve, hogy nagyon átérzi gondjaikat, melyek egy részében ő is osztozik. Elmondta továbbá, hogy nem tervezik helyi iparűzési adó bevezetését, mert nem állnak olyan jól az iparosok.

Szerinte is jobb együttműködésre van szükség az IPOSZ és az önkormányzat között. Amint adott lesz a törvényes szabályozás, ez minden bizonnyal így is lesz. Az alpolgármester buzdította az iparosokat, hogy ne csak szakmájukban, de alapvető szinten pénzügyi és fejlesztési kérdésekben is legyenek járatosak, ne féljenek az esetleges hitelfelvételtől, hanem próbálják a lehetőségeket mind jobban kihasználni.

Végül kérte a vállalkozókat, hogy támogassák a várost és éljenek a kárpótlási törvény adta lehetőségekkel.

A hozzászólások és azok megválaszolása után az elnökség okleveleket és jutalmakat adott át az erre érdemesült ipartestületi tagoknak, majd egy jobb körülményeket tartogató jövőben bízva ért véget a Kemenesaljai Ipartestület ülése.

Rozmán

1278

Vendégségben Deák Györgyéknél

A még most ötfős család feje, **Deák György** zenetanár, a hegedűnek (is) hű szerelmese tessékel be bennünket az ízléssel berendezett Gábor Áron utcai otthon nappalijába. A negyedik gyermekét váró, már majdnem „mindenórás" **Márta asszony** irigylésre méltó fürgeséggel varázsol kávét, süteményt, saját készítésű – isteni aromájú – meggyszörpöt az asztalra. Bizony jó, hogy ketten jöttünk riportkészítő vendégségbe: gyorsan telnek a noteszlapok a sokszor párhuzamosan folytatott dialógusok során.

Vendéglátóinkat a legtöbb cellinek nem kell bemutatnunk, mindketten a zeneiskola tanárai, Márta asszony a közelmúltban több gimnazista évfolyam szeretett Márta nénije volt, most is vállalta a kismama énektanár helyettesítését – és most már őt kell helyettesíteni. Gyuri celldömölki vasutascsalád gyermeke, és a szerelem a hegedű iránt már gyermekkori eredetű. Ez a hangszer követelőző szerelmes, akit szolgálatába fogad, attól élte nagyobbik felét követeli. Nem önsajnáltatóan meséli Gyuri barátom, hogy ő bizony valahogyan többnyire kimaradt a délutáni focizásokból, a hétvégi barangolásokból, gyakorolnia kellett. Az általános iskola vége felé bizony „ki is nőtte" az akkori celli zeneiskolát. Az akkori nagyra nőtt bürokrácia nehezen vette tudomásul, hogy a tehetséges gyereknek már szűk a hazai pálya, megakadályozták, hogy rendes hallgatóként Szombathelyen folytathassa tanulmányait. Mégis folytatta; magántanulóként, nem kis áldozatot vállalva a bejárással, a család az óradíjakkal. Még szerencse, hogy vasúti jegyre nem kellett fizetni. Hálásan emlékezik Horváth Gizella tanárnőre az általánosból, aki „illegálisan" elengedte az utolsó óráról, hogy elérje a vonatot. A szombathelyi évek során a legtöbbet a polihisztor művésztanárnak, dr. Schmidt Józsefnek köszönhetett. Innen az út a győri zeneművészeti szakközépiskolába vezetett. Ott találkozott először Mártával, de az iránta való szerelem később született, a győri iskolatársi viszony egyáltalán nem is ígérte ezt a szó nemes értelmében is gyümölcsöző folytatást.

Csonka Márta Tapolcán született, ő már elmondhatja, hogy a zenetanári hivatásra otthonról kapott indíttatást. Édesanyja (ma már nyugalmazott) zenetanárnő, a családban régi hagyomány a zene művelése. Márta három „szakon" is egyszerre kezdte zenei tanulmányait, ő az oboa szerelmese volt (és maradt), de az éneklés művészete is vonzotta, s maga a zenetanári pálya is.

A tizenévesek győri találkozása – mint írtuk – nem indult sokat ígérően. Gyuri akkor is a soha a hegedűn kívül másra rá nem érő megszállott volt. Mártát azért észrevette, de a városvégi albérletből hóban-szélben fejkendősen bebicikliző Mártit az alliterációt felhasználó leleménnyel tüstént Matrjoskának keresztelte el. Az elnevezés Mártinál nem talált osztatlan elismerésre. Gyuri Győrből (nekünk is engedtessék meg egy alliteráció) Debrecenbe került az ottani Zeneművészeti Főiskolára. Márta a győri főiskolán kezdte tanulmányait, s csak egy év után, az oboa iránti szerelemtől indíttatva, – merthogy az oboa legjobb professzora, Kányádi tanár úr Debrecenben tanított – került ő is a Tiszántúl fővárosába. És vendéglátóink itt már végre tényleg egymásra találtak, s lettek – ahogy szemérmesen mondják – a szerelemben egymás számára elsők és egyetlenek. Gyuri a Zeneakadémiára készült, előadóművészi jogos tervekkel. De... jött a kis Gyuri, a családnak meg kellett élnie valamiből. A jó hírű, de nagyon mostoha körülmények közöttt működő törökszentmiklósi zeneiskolában kezdett hegedűtanárként az ifjú apa, Márta visszament az évvesztés miatt még hátralevő utolsó évet kollégistaként letölteni Debrecenbe, a kis Gyurika pedig nagyiéknál volt Tapolcán. Törökszentmiklós még csak alig több, mint 100 kilométerre van Debrecentől, de Tapolca... Szerencsére egy év után jött a celldömölki meghívás, lakásígérettel. Az állás betölthető volt, a lakás viszont még nem volt beköltözhető. A kis Gyurika hát megismerhette jól a celli nagyiékat is, a kis család ott kapott menedéket. Az otthonteremtésre csak 1980-ban kerülhetett sor a Vasvári Pál utcában. És nem kellett hozzá egy évtized, hogy azt a lakást kinője a család. Az 1978-ban született kis Gyurit 82-ben követte a kis Márti, 84-ben Anika. S most a már nagyobb lakás is új lakót vár.

Karácsonyi koncert – otthon.

Könnyű lenne most az elcsépelt szólamot leírni, a megnövekedett család gondjai azért nem kötötték le teljesen a családanyát. Lekötötték. Ahhoz már átlagon felüli hivatástudat, a szakma igazi megszállott szeretete kell, hogy emellett is vállalni tudta változatlan igényes odaadással munkáját. Fáradtnak sose láttuk. Három saját gyerek, zenesuli, zeneovi, gimi, karvezetés, olykor azért még oboa is. Hogyan bírja? Csendes a válasz: hiszen az iskolában is gyerekekkel vagyok.

Az apa sem érzi karrierjét félbetörtnek. Zenetanárként már évek óta a hegedű szak szaktanácsadója. Fiatalon elmondhatja, hogy már neveltjei lépnek a zenetanári pályára. A Szombathelyi Szimfonikusok zenekarának is már régóta tagja, sokat koncertezik, újabban már a kamaraegyüttes, a Haydn Vonósnégyes hegedűseként is.

Itt, Cellben Mártával együtt alakították a Borbogár népzenei együttest. A kis zenekar számára erdélyi népzenei felvételeket hangszerelt. Az ő munkájuk tette életképessé és sikereket aratóvá a lelkes népi tánccsoportot. Svéd újságot mutat vendégszereplésükről, az ottani kritika jobban kiemelte a tánckaré mellett a kamarazenekar teljesítményét, mint a hazai. Mégis nosztalgiával emlékezik ezekre az évekre, ma már erre nem lenne ideje. A kárpótlás az, hogy a gyerekek is zenélnek már.

Ifj. Deák György öt éve csellózik, már kétszer szerepelt országos versenyen, az idén második helyezett lett, nívódíjjal is büszkélkedhet. S azzal is, hogy szülei után már őt is szívébe fogadta a celldömölki közönség. A kis Márta még nem döntött, hogy a hegedűt szeresse-e inkább vagy a zongorát. Anika a hegedűvel barátkozik.

A riportot köszönve, olvasóink, a celliek jókívánságait is tolmácsolva búcsúzunk. Mire lapunknak ez a száma megjelenik, valószínűleg új taggal bővül a család. És – ha hinni lehet a genetikának – ő sem lesz híjával a jó zenei adottságoknak.

L. F. – SZ. V.

1279

A mi művészeink

Február végétől egy hónapig volt látható a kemenesaljai amatőr festőművészek tárlata Celldömölkön a Zeneiskolában. Az „amatőr" magyar focit könnyű megkülönböztetni mondjuk a profi olasztól. Ha a mi művészeink tárlatát nézzük, fel kell idézni az amatőr szó eredeti jelentését, mert a színvonalat tekintve a mi amatőr művészeink akár hivatásosak is lehetnének. A francia eredetű szó szerelmest jelent, valaminek a szerelmesét. A tárlat képein látszik, hogy ők szeretik művészetüket, szeretettel és hozzáértéssel alkotnak. Jó ismerőseink, az ember úgy lép a terembe, hogy szinte köszönni támad kedve ismerőseinek. Érett művészek, van egyéni stílusuk, a képek alá tűzött kis cédula nélkül is rájuk ismerhetünk.

Családias, bensőséges kiállítást láthatott az, aki betért ide. Olyan képeket, amelyek értéséhez, élvezéséhez nem kell szakszerű magyarázat, s nem azért, mintha szimplák, üzenettelenek lennének. Annak a közérthető esztétikai értékrendnek a hajtásai ezek a képek, amelynek csúcsát Petőfi költészete jelenti. Nem álságosan modernek, nem utánoznak izmusokat, mégis korszerűek; a mi mai érzéseinkkel rezonálnak. Éppen ezért nem sematikusak, nem bújnak rájuk parancsolt uniformisba, éppen ezért megismerhető, felismerhető ismerősök.

Seregszemle volt ez, a szó eredeti, homéroszi értelmében. Ahogy az eposz szerzője számba veszi, felsorakoztatja seregének vitézeit, úgy sereglenek itt ezek a többnyire szelíd alkotások. Derűs, melankolikus vagy éppen meditációra hívó szeretet szülte őket. Olyan képek ezek, hogy a többségüket bármelyikünk szívesen látná a szobája falán. Olyanok, hogy együtt tudnánk velük élni, rájuk pillantani a reggeli sietésben, elnézni őket a karosszékből az egyre ritkuló ráérős perceinkben.

Seregszemle volt ez, meghirdetett tematika, elvárt eszmei mondanivaló, zsűri, díjkiosztás és minden más efféle, emberségünket csorbító ceremónia nélkül. És mégis „zsűrizett" alkotások ezek, az alkotójuk zsűrizte őket, válogatta olyan igényességgel és szeretettel, mint amilyennel dolgozott rajtuk.

Hadd vegyem hát számba a mi művészeink kis seregét:

Banyó Gyula *Krisztina-portréja a soktónusú monochrom képfestés remeke, tájképein is rokon színek ölelik körül lágyan a világos foltokat.*

Barabás Lajos *tájképein a szinte parallel, átlós irányú vonalvezetés a rendező elv, ebbe a koordináta-rendszerbe helyezi a téma főmotívumát, mintha a végtelenség lenne a háttere. Monochrom portréval ő is remekel, míg Banyó Gyula lányportréja lágy-meleg barna, az ő férfiképmása sötét-hideg kéken komor.*

Schlögl József *tájképeinek derűjén – nem tudhatom, ösztönösen vagy tudatosan – úgy vélem, átüt a bölcs élettapasztalat: kerítések, jegenyék rasztere jelzi, az út korlátok közt vezet. Hogy jól van-e így? Vagy épp ez a baj? Ki tudja?*

Katonáné Erdélyi Györgyi *a csendéletek mestere. Képein megszelídülnek a harsány színek, a csodálatos aranyeső aranya arany marad, de olyan emlékfényű, mint Juhász Gyula Annájának szőkesége. Barokk kapuja emberalkotta táj.*

Dénes Lajos Szilveszter *téli fái vízparton, hóban állnak, s tükröződnek pasztelltónusokban havon, vízen. S tőlük távol, egy másik falon, de azonnal felismerhetően mosolyog ránk egy üde fényű dombos táj, az is az ő műve.*

Szalóky Károly *romantikus tájain a kontrasztok férfiasak, erőteljesek, a színek kissé hűvössé komolyodnak, és ezek a tájak mégis vonzzanak, talán bánatot oldó egyedüllétre.*

Kelemen Etelka *képein a tisztaság ragad meg, tiszták a fények, a vonalak. Különösek, az arany napot tükrözve narancsfényűek a felhők, s ez a narancsos fény tükröződik, vetül róluk a földre. Kétszeres tükrözés, kétszeres metamorfózis, amely mégis őrzi az eredeti fényt. Csendélete viszont sokszínű, egyedüli villanás pompájával.*

Nagy István *míves akvarelljei a mi földünket, a mi Kemenesaljánkat, Sághegyünket őrzik. Pasztellszíneikben az epikuroszi boldog megelégedés, ez a nem harsány, nem barokkosan pompás, szerénységében, szelíd bájában intim táj a mienk.*

Kedves Olvasó! *Ha arra jártál és beköszöntöttél ismerőseinkhez, minden bizonnyal felfrissült lélekkel távoztál, örömed lelted a mi művészeink műveiben.*

Kedves Művészeink! *Ugye találkozunk egy év múlva újra!? Addig is sok örömet hadd kívánjunk munkátokhoz.*

Léránt Ferenc

1280

Évmilliók tanúja: a Sághegy

(A Berzsenyi Asztaltársaság március 11-i ülésén elhangzott előadás kivonata, 1. rész.)

A több száz millió év alatt végbemenő földtörténeti folyamatok pontos megértéséhez a lemeztektonikai elmélet közelmúltbeli megszületése segítette hozzá a kutatókat. Eszerint bolygónk felszínén minden örökké változik, a Föld belső rétegei állandó mozgásban vannak. Ennek a mozgásnak az életben tartója az az anyagáramlás, ami a földköpenyt alkotó izzó, képlékeny anyagban, az asztenoszférában zajlik le.

Hazánk geológiai és ősföldrajzi fejlődéstörténete is új megvilágításba került a lemeztektonikai elmélet által. Magyarország hegységei és alföldjeinek mélye hatalmas utat tettek meg, amíg mai állomáshelyükre érkeztek. Ezt az utazást a földfelszínt alkotó egyik kőzetburok-darabka hátán – Juhász Árpád szemléletes példáját követve – a tutajok sodródásához hasonlíthatjuk. Az ország felszínének felépítésében két tutaj vett részt. Az egyik tutaj vette magára utasként 450 millió évvel ezelőtt a Balaton-felvidéki szilur palát, a Révfülöp környéki permi vöröshomokkövet, a Dunántúli-középhegység trópusi mészkő és dolomit rétegeit, miközben fokozatosan haladt a déli szélesség 15°-tól észak felé, évente néhány centiméteres sebességgel. A másik tutaj is a déli félgömbről indult, és ez szállította a Mecseket, a Villányi-hegységet, az Alföld később mélyre süllyedt aljzatát. Mintegy 20 millió évvel ezelőtt a két tutaj „összeütközött", és egymás mellett sodródva tovább tolta maga előtt a tengeri üledéket, amelyek pokrócszerűen egymásra gyűrődtek, létrehozva a Kárpátok hegyláncait. Körülbelül 10 millió évvel ezelőtt a Kárpátok gyűrűjében egy csaknem zárt tengermedence, a Pannon-beltenger alakult ki. Ez több kilométeres homok és agyagüledékkel töltötte fel a süllyedő aljzatot. Ezekre a rétegekre ömlött 6 millió éve a Dunántúl több zónájában a bazalt. A bazaltkiömlések helyét kisebb-nagyobb törésvonalak metszéspontjai jelölték ki.

A Sághegy pliocén-kori vulkánkúpja ezért a Balaton-felvidéket átkaroló vulkáni sor legnyugatibb tagja. A tűzhányó 5–6 kilométer mélységben lévő magmakamrából táplálkozott, az olvadék azonban néhány százezer év alatt kifogyott. A vulkánosságnak három periódusa volt. Az első, heves kitörésben vulkáni por, lávafoszlányok, a mélyebb rétegekből felszakadt kőzetdarabok hullottak a 200–210 méteres tengerszint feletti magasságú laza pannon üledékre, létrehozva a bazalttufa réteget. Ennek a rétegnek az egyenetlenségeit tölti ki a második periódusban az első lávakiömlés. Ez az ún. alsó bazaltláva a tufarétegek gőzeitől-gázaitól átjárva lyukacsossá, salakossá válik, a kihűlő kőzet hólyagos szövetű lesz. A lávakitörés második hullámában az ún. felső bazalt buggyanik a felszínre, amely kihűlve helyenként réteges-pados elválást, máshol kötömbös-kőzsákos formákat hoz létre. A vulkáni működést a harmadik periódus zárja le, ennek anyaga azonban már nem jut el a felszínre, hanem az előzőleg megmerevedett bazalttömeg hasadékaiba nyomult. Az itt kihűlő, zsugorodó kőzettömeg oszlopos elválást hoz létre, jelezve a feltörő láva mozgását. A felső bazalttakaró kőzettömegében hosszú ideig képződött kristályok akár a centiméteres nagyságot is elérhetik: nagy augitkristályokat, földpátféléket és olivint figyelhetünk meg.

(folytatjuk)

Lenner Tibor

1281

„Kissé ködös a jövő..."

Merre tovább autójavító?

A kérdés sokkal fontosabb, mint első látásra gondolná a felületes szemlélő. Egyre inkább elöregedő, lerobbant gépkocsiállományunknak szüksége van a nagy teljesítményű, sokrétű szolgáltatást nyújtó szervizekre. Korántsem mindegy tehát, hogy van-e, lesz-e ilyen Celldömölkön. Az szintén fontos – ha nem a legfontosabb –, hogy milyen minőségű munkát milyen térítésért kaphatunk. Éppen ezért éreztük kötelességünknek, hogy végére járjunk az autójavító jövőjével kapcsolatos találgatásoknak. Mindjárt a legilletékesebbet, az autójavító vezetőjét, *Bóka Istvánt* kérdeztük arról, hogy merre tovább?

Ahhoz, hogy erre a kérdésre érdemben válaszolhassak, először egy rövid visszatekintést kell adnom a szerviz eddigi munkájáról, hiszen az átadás óta erről semmilyen információ nem látott napvilágot. Az akkori 36 milliós kivitelezési költség mellett jelenleg még 6 millió 670 ezer forint hitelt kell visszafizetnünk. A produktív létszámunk 22 fő. Az 1990. évi munkadíjbevételünk meghaladta a 10 millió forintot. Ebből a személygépkocsik javítása (5360 darab volt) 58 százalékot, a tehergépkocsik javítása 25 százalékot tesz ki. A maradék 17 százalékot a garanciális javítások és a revíziók adják.

– Ezen kívül folytattunk kereskedelmi tevékenységet is. 1990 májusától 156 darab kistehergépkocsit értékesítettünk – és minimális mértékben ugyan –, de folytattunk használtautó-kereskedelmet is. Foglalkoztunk továbbá alkatrészek értékesítésével.

– Érdemes lenne a rendszámtáblák cseréjéről is szót ejteni. Eddig 3100 darabot cseréltünk ki. Az igény még mindig óriási, de bizonytalan a szállítás. Ezért kénytelenek vagyunk előjegyzést felvenni, s a várakozás miatt az ügyfelek szíves türelmét kérjük. Bár ez a türelem néha nincs meg és néhány „ügyfél" az atrocitásoktól sem riadt vissza. Hangsúlyoznám még egyszer, hogy a szállítás üteme nem rajtunk múlik, s ezt az egész tevékenységet csak a lakosság érdekében végezzük, hisz egyáltalán nem gazdaságos.

– Még mindig sokan nem tudják, hogy lehetőségünk van a zárttechnológiás műszaki vizsgáztatásra. Nálunk minden lebonyolítható. Az ügyfél behozza a kocsiját és a továbbiakban nincs rá gondja. A múlt évben 850 gépkocsit vizsgáztattunk.

– Úgy tudom, hogy az Autóklub ezt lényegesen olcsóbban végzi. Megmondaná, ez miként lehetséges?

– Igen. Az országban 3 helyen lehet járműveket vizsgáztatni. A Közlekedési Intézetnél, az Autóklubnál és a zárttechnológiás helyeken. A technológiai előírás szempontjából nézve az Autóklub a II-es, a Közlekedési Intézet és a zárttechnológiás helyek a III-as csoportba tartoznak.

– Mi a különbség?

– Mint mondtam, a technológiai előírásban, mely jelen esetben az Autóklub számára kedvező. Vegyük például a fékek ellenőrzését. Mi minden esetben kötelesek vagyunk megbontani a féket, akkor is, ha a fékpadon megfelelt. Ez az ügyfél biztonságát szolgálja, ha a költségeket növeli is. Semmiképp sem térhetünk el a Közlekedési Főfelügyelőség által előírt technológiától.

– Az árainkról mondanám el, hogy érvényben volt az Országos Anyag- és Árhivatal rendelete, mely megszabta a műveleti normaidőket. Ez már megszűnt, de máig is ezt alkalmazzák, sokszor még a kisiparosok is. A számlázási óradíjunk 250 forint normaóránként. Összevetve bármelyik vállalattal, elmondhatom, hogy ez nem magas. Sajnos a jelentősen megnövekedett alkatrészárak emelik a költségeket. Némelyik alkatrész ára öt-hatszorosra emelkedett.

– Magának az autójavításnak a nyereségessége a szolgáltatói ágazaton belül országosan alacsony, mindössze 5-6 százalék. (!) Ezért van szükség a kereskedelmi tevékenységre, amelyet bővíteni is szándékozunk.

– Milyen irányban?

– Főleg az alkatrész-forgalmazás tekintetében.

– És a személygépkocsik forgalmazása?

– Azt is bővítenénk, de eddig is csak bizományba ment. A kereslet most jelentősen visszaesett.

– Most már tényleg beszélhetnénk a jelenről és a jövőről.

– Ezt is egy kicsit távolabbról kell kezdeni. 1990. október 29-én döntött a vállalat közgyűlése arról, hogy hatékonyabb szervezeti formában dolgozzunk tovább. Ennek alapján a kft.-vé alakulás látszott a legcélszerűbbnek. Az előprivatizációs törvény alapján a pápai központ elindította a folyamatot. Az Állami Vagyonügynökséggel történt egyeztetés alapján egyértelművé vált, hogy az átalakulás csak úgy hajtható végre, ha egy önálló celldömölki és pápai vállalat jön létre. Egyébként mindkét egység elkülönült, önálló munkára képes. Ennek alapján 1990. november 2-án a celli munkásgyűlés az önálló átalakulás mellett döntött. Egy újabb munkásgyűlés 1991. január 5-én határozatban döntött arról, hogy dolgozói részvétellel kft.-t alakít, melynek törzsbetétje várhatóan így alakul: 13 fő tag (700 ezer forint körüli törzsbetéttel), a korábbi pápai vagyonnal (28-29 millió forint) az Állami Vagyonügynökség természetbeni betéttel, s a helyi önkormányzat egymillió 730 ezer forint telekértékkel. Ez képezi a törzstőkét.

– Mi lett a sorsa az önkormányzat építési hozzájárulásának (korábbi helyi és megyei tanácsi pénzeszközök), a mintegy 17 millió forintnak?

– Ezzel is a Vagyonügynökség rendelkezik. Az az önkormányzat dolga, hogy esetleges részesedését az önkormányzati törvény alapján a Vagyonügynökségtől kihajtsa. Ez persze csak az értékesítéskor lehetséges.

– Tervezi a Vagyonügynökség az értékesítést?

– Ez az ő dolguk. Valószínű, hogy megpróbálja eladni vagy üzemeltetésre bérbe adni.

– Mondhatjuk, hogy adott egy stabilnak tűnő jelen és egy ködös jövő?

– Igen, egy kissé ködös. A korábbi nyereségesség mellett a hiteltartozás arra késztet minket, hogy az életben maradás érdekében bővítsük a tevékenységünket.

– Ez a létszám bővítésével is együtt jár?

– Nem nagyon. Legfeljebb 1-2 főről lehet szó. Az önállósággal megnövekedett könyvviteli dolgokat és a korábban Pápán bonyolított speciális feladatokat is szeretnénk létszámbővítés nélkül megoldani.

– A színvonal javulása várható az új működési formától?

– Egyértelművé kell váljon minden dolgozó előtt, hogy csak minőségi munkával lehet idehozni és megtartani az ügyfeleket. A tárgyi feltételeink adottak, minden felszereléssel, berendezéssel rendelkezünk. Például a múlt év folyamán vásároltunk egy olasz gyártmányú, mikroprocesszoros vezérlésű futómű-beállító műszert. Századmilliméter pontossággú.

– Sajnos az a tapasztalatunk, hogy az alkatrészárak növekedése miatt csökken a forgalom, sokan javítják otthon, gyakran szakszerűtlenül a gépkocsijukat, esetleg ezzel az eredetinél nagyobb bajt előidézve. Ilyenkor persze már sokkal több a javítási költség.

– Mikorra várható az új vállalati forma megvalósulása?

– Talán már áprilistól indulhat a kft. Az első évben bizonyára sok gondunk lesz, de mindezek mellett úgy érzem, életképesek vagyunk továbbra is.

Rozmán

1282

Jubileumra készül a volt zárdai iskola (III.)

Hat-évtizedes odaadó munka zárása

Nem kecsegtetem magamat azzal, hogy a zárda intézményeiről mindenre kiterjedő beszámolót tudok adni, de a szerzetesnővérek élő hitéből és önzetlen hazaszeretetéből fakadó, jobbító szándékú, sokoldalú tevékenységére mindenképpen szeretnék rámutatni.

A múlt böngészése közben világossá vált, hogy a zárda közösségeibe bármely valláshoz tartozó gyermekek bejuthattak. Éltek is ezzel a lehetőséggel, főképpen az óvodában és a polgáriban. Az elemiben csak elvétve, ami érthető is, hisz ezen a fokon saját felekezetük iskolájába járhattak. Akik ide jártak, azokat csakis a tantervi követelmények és a megszerzett tudás alapján osztályozták. Az iskolai anyakönyvek és évkönyvek állításom bizonylatai.

A polgári iskolában továbbtanuló leányzókat nem kimondottan az iskolatípus vonzotta, sokuk inkább az anyagiak szűkössége miatt irányzódott ide. A tanulók majdnem fele vidéki, s nagyrészt – gyalog, kerékpárral vagy vonattal – bejáró volt. Az ún. koszt-kvártélyos elhelyezés csak keveseknek adatott meg. 1938-ban egy új és bátor lépésként – a mai Dózsa u. 17. sz. alatti házban, zárdakerti átjáróval – internátust szerveztek. Ebben a bérleményben két nővérre bízták a 25–30 bentlakó felügyeletét. A háborús kényszerszünet után új helyen, a Széchenyi utcai Baross-féle házban leltek otthonra a bentlakók.

A zárda iskoláiban a közösségüket szolgáló és hazájukat szerető emberek nevelése nagy hangsúlyt kapott. A RENDTARTÁS-ban előírt ünnepélyeken kívül nemzeti nagyjaink – Rákóczi, Széchenyi, Petőfi, Berzsenyi és mások – jubileumain a zárdisták nívós műsorszámai elmaradhatatlanok voltak.

Szót érdemelnek a leánypolgári egyesületei is, amelyekben a vallásos és hazafias nevelés párhuzamossága tagadhatatlan. 1923-ban alakult az Árpád-házi Boldog Margit nevét viselő MÁRIA-kongregáció, majd 1926-ban az önképzőkör. Ennek névadója Ráskai Lea, a nagy műveltségű Nyulak-szigeti kódexmásoló apáca lett, aki a legszebben örökítette a MARGIT-legendát. Az önképzőkörben bővült a tanulók esztétikai látóköre. A nyilvános szereplések, a „saját szerzemények" – versek, elbeszélések, rajzok és egyebek – egyaránt az önképzés eszközei voltak. A zárdai nővérek között mindig volt olyan, aki – ha nem is mesterfokon – értett annyit a zenéhez, főként a zongorához, hogy a melódiára fogékony növendékek oktatását magára vállalta. A gyakorlás és a szereplés aztán már a leányok dolga volt.

A tanulmányi séták és kirándulások a tanulóknak mozgást s felüdülést jelentettek, ugyanakkor ismeretnyújtók is voltak. A Cinca és a Marcal partja, na és a Sághegy gyalogosan való bejárása megelőzte a Rába nicki gátját és a SOMLÓ-t is. Távolabbra is eljutottak, de csak a fokozatosság elve alapján.

A szülői házzal való kapcsolat kiépítése tervszerűen történt. A tanévenként tartott tornaünnepélyek közönségvonzó hatása tagadhatatlan. A rajz- és kézimunka-kiállítások is látogatottak voltak. A női kézimunkában különösen jeleskedtek, ami természetes, hisz a háziasszonyi és családanyai hivatásra való felkészítést kiemelt célként kezelték. A karácsony előtti – vásárral kapcsolt – kiállítások a rendszeres jótékonykodást segítették, s az „adok-kapok" egyensúlyát biztosították.

A II. világháború „velejárói" feldúlták az iskola rendjét is. 1944 októberében megszűnt a tanítás. Az épületet a Tábori Posta vette birtokába, majd a front átvonulta után szovjet hadikórházat helyeztek el benne. 1945 májusában adták vissza a tantermeket, s a csonka tanévet – július 7-én – itt fejezte be az összes celldömölki iskola.

Az 1945 szeptemberében bevezetett általános iskolába fokozatosan beépültek a polgári iskola osztályai is. 1948-ban, az utolsó negyedikesek kibocsátásával – iskolatípusként – csendesen kimúlt a polgári iskola. Ugyanezen év nyarán, az államosítás következtében a celli zárda intézményeiben is zárult a szerzetesnővérek tevékenysége.

Az idén lesz száz éve, hogy HOLLÓSY JUSZTINIÁN – dömölki apát, az AKADÉMIA csillagászként jegyzett tagja, Kis-Czell érdemes díszpolgára – szorgoskodása és példaadó áldozatvállalása révén kaput nyitott a zárda. A benne végzettek – a mindennapi kenyér keresőiként, de elsősorban háziasszonyként és családanyaként – életükkel bizonyították a szerzetesnővérek munkájának eredményességét. Köszönet érte, nevelőknek és neveltek!

Az alapítás centenáriuma egybeesik Széchenyi István születésének kétszázadik évfordulójával. A két jubileum egyhelyütt való említését ne tekintsük megrovandónak. „Minden magyarban legyen annyi szeretet hazája iránt, hogy odaálljon a nemzeti egység zászlaja alá!" – óhajtotta legnagyobb magyarunk.

Mi, mai magyarok – fiatalok és öregek – önzetlenül tegyük a „magunkét"! Tegyük és ne csak mondjuk! A nagy hazafi iránti tiszteletünk jeleként bizalmat csak azoknak adjunk, akik „nem fényleni akarnak, hanem szolgálni"!

Horváth Lajos

Mert hogyan tanítson az, aki azt sem tudja...

1283

Intelmek 200 év távlatából

A tizennyolcadik század a nevelésügy száza da is. Több jeles képviselője közül – helyi kapcsolatai révén – **Perlaky Dávid** munkásságát említhetjük meg. A pedagógiával való foglalkozás a kor követelménye lett, ugyanis a tervszerű állami védekezés a járványok okozta nagy emberveszteséget csökkenteni tudta. A lakosság életmódváltozásai következtében az átlagos életkor lényegesen növekedett, előtérbe került a felnőtt korra való felkészítés, a pedagógiával való foglalkozás.

Perlaky Dávid Marcalgergelyiben született 1754-ben. 9 éves, amikor apját, tizenegy éves, amikor édesanyját elvesztette. Neveléséről, taníttatásáról testvérbátyja, Perlaky Gábor nemesdömölki lelkész gondoskodott. Perlaky Gábor az evangélikus egyház kiemelkedő személyisége, 39 éves korában három jelölt közül püspökké választották. Püspöksége idejére esett az egyház fejlődése. A dunántúli kerülethez korábban 50 anyagyülekezet tartozott, számuk munkája eredményeként 126-ra szaporodott. 76 új templomot, 87 lelkészt avatott fel. Messzelátó, önálló gondolkodású, nagy tudású személyiség volt, aki a teológiai tudományok mellett felkészültségét bizonyította az ókori görög és latin irodalomban, egyben kiváló szónok volt. Hasznos tanításai – fél óránál tovább egy sem tartott – hívei tetszését megnyerték. Berzsenyi Dánielnek keresztapja volt, ő is keresztelte.

Perlaky Dávid az első „leckéket" Nemesdömölkön bátyjától kapta, majd Sopronban 5, Pozsonyban 4 évet tanult. Fiatalon, húszéves korában szentelték pappá. A megszerzett tudásával azonban elégedetlen volt, ezért előbb beutazta Magyarországot, majd Bécs, Prága, Drezda, Lipcse után három évet töltött Göttingában. Magyarországon ekkor nem voltak protestáns főiskolák, a német egyetemek pedig a felvilágosodás fő közvetítő központjainak szerepét töltötték be. Közülük a leghaladóbb Göttinga volt, ahol a tudományok súlypontja a teológiáról a világi tárgyakra helyeződött át. Megismerkedett a kor több jeles tudósával és műveikkel. Jól ismerte a hazai és külföldi neveléstani irodalmat. Többek között Locke, Rousseau, Rosenmüller követője, különösen az utóbbi hatására írta meg 1791-ben (200 éve) A gyermeknek jó neveléséről való oktatás című könyvét, amelyben részint az intézményes tanítóképzés fontosságát, részint pedig – főleg falun – a gyakorlati mezőgazdasági, természetrajzi oktatást hangsúlyozta. A könyv már idehaza jelent meg. Világosan látta a helyzetet. Addig, amíg tanítókat nevelő intézetek nincsenek Magyarországon, hogyan várhatnánk el, hogy jobb tanítóink legyenek, akik jobb módszerekkel tanítanak. „Mert hogyan tanítson az, aki azt sem tudja és sohasem is tanulhatta, mit s mi módjával tanítson." Bizony-bizony, 200 év távlatából is élő gondolatok ezek. Neveléstani művére rányomtatta: szegényebb iskolatanítóknak ingyen. Sürgette a tanítók helyzetének javítását, mert látta, hogy egy öreg béresnek, házi inasnak tisztességesebb a fizetése és több becsülete van néhány úri háznál, mint a házi tanítónak. Munkájában az iparoktatásra is céloz, amikor egy „kézi mesterség" elsajátítását követeli mindenkitől.

Komáromi szolgálata idején nagy hatással volt rá Péczeli József református lelkész, író, az általa szerkesztett Mindenes Gyűjtemény, amelynek munkatársa lett. A lap az olvasás népszerűsítését szolgálta azok körében, akikhez a kalendáriumokon kívül más irodalom nem jutott el.

Perlaky Dávid jelentős egyházi tisztsége révén részt vett a Pesti Zsinaton és felszólalt a népművelés ügyében, amely ekkor teljesen a felekezetre volt bízva. Sok munkával, német tudósok példája nyomán ábécés- és olvasókönyvet készített. Szerette volna, ha az iskolában ugyanazon könyvből tanulhatnának, s mivel így nagy példányszámban készülne, olcsóbban a szegényebb gyermekek is hozzájuthatnának. Az egységes tankönyv gondolatával találkozunk itt.

Perlaky Gábor püspök halála után Ráth Mátyást, az első magyar nyelvű újság, a Magyar Hírmondó elindítóját – mely több más cél mellett a nemzeti irodalomnak és hagyományainak megbecsülését szolgálta – jelölték a superintendansi hivatalra. A választás azonban Perlaky Dávidra esett. Megválasztásához 1796-ban felkészültsége mellett bizonyára közrejátszott bátyja tekintélye. Nemesdömölki éveiről viszonylag kevés adat áll rendelkezésünkre, nem lehet azonban kétség afelől, hogy a korábbi szellemben dolgozott. Megválasztották az egyházkerület levéltárosának, és miután 1800-ban az esperesség visszanyerte régi beosztását, a Kemenesaljai nevet, az új egyházmegye első esperesének. Volt tehát befolyása a dolgok menetére. Lelkipásztor, népművelő, tanító volt a szó igazi értelmében, erre tette alkalmassá veleszületett adottsága, törekvése a tanításra, újabb és újabb ismeretek szerzésére. Feljegyezték róla, hogy könyvek olvasásával éjjel-nappal foglalkozott. A vallásos tárgyú könyveken kívül becsülte a világi tudományokat, tudni akarta, min dolgoznak a felvilágosult, világi tudományok képviselői. A vallási tanokkal ellenkező könyveket is megbecsülte, mert ismerni akarta, milyen elvekből táplálkoznak azok. Ezáltal bármely közhasznú, tudományos dologhoz hozzá tudott szólni, nem volt tehát véletlen, hogy beszédeit, tanításait jöttek hallgatni messzebb vidékekről is.

Perlaky Dávid leánya, Judit volt Berzsenyi első szerelme. Berzsenyi gyakori vendég volt a háznál udvarlás, eszmecsere és könyvtárhasználat kapcsán – más későbbi hírességekkel együtt. A könyvtáráról annyit tudhatunk meg, hogy amikor 1802-ben fiatalon meghalt, az 1610 darabot számláló, vagyis e korban jelentősnek mondható könyvtárát áruba bocsátották.

Perlaky Dávidot egy másik kiváló személyiség, Kiss János követte Nemesdömölkön.

Káldos Gyula

1284

Kodály-mise a Nagytemplomban

Március 3-án Celldömölkön a 10 órás szentmisén a Liszt Ferenc Kórus Kodály Zoltán Magyar miséjét szólaltatta meg, jól érvényesítve a vegyes kar hangbeli gazdagságát a barokk templombelső nagyszerű akusztikájú terében. A mester 1966-ban született utolsó nagy műve komoly erőpróba hivatásos kórusoknak is. A mi kórusunk ***Süle Ferenc*** *karnagy vezényletével jelesül megfelelt a feladatnak, élménytadóan, hibátlan csiszoltsággal adta elő a remekművet.*

Bárdos Lajos Himnuszait is hallgattuk: az O languens Jesu, a Gloriosa virginum címűeket és mindannyiunk könyörgéseként a Sanctus immortalis miserere nobis-t (Szent halhatatlan, irgalmazz nekünk!). Az olasz Victoria Popule meus c. műve mellett az ökumenikus gondolat jegyében egy református ének is megszólalt, a Jézus, világ megváltója című, Ádám Jenő feldolgozásában.

A világ az idén emlékezik meg Mozart halálának 200. évfordulójáról. A mi kórusunk ezen a templomi hangversenyen a halhatatlan művész halálos ágyán írt utolsó művével tisztelgett Mozart emléke előtt. Az Ave verum corpus-t hallhattuk. Álljon itt prózai fordítása: „Üdvöz légy igaz test, ki Szűz Máriától születtél. Valóban szenvedtél és föláldoztattál a kereszten az emberért. Kinek megnyitott oldalából víz és vér folyt, légy számunkra erősség a halál próbáján."

Léránt Ferenc

Kulturális hírek

1285

A BERZSENYI DÁNIEL IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI TÁRSASÁG celldömölki csoportja szeretettel vár minden érdeklődőt az Ádám Jenő Zeneiskola kamaratermébe 1991. ápr. 12-én, pénteken du. 6 órára: JANCSÓ ADRIENNE és FARAGÓ LAURA „Hegyet hágék, lőtőt lépék" című műsorára, melyben magyar népi imákból, Mária-énekekből és istenes versekből készült összeállításukat hallhatják.

Kemenesaljai Művelődési Központ

Márc. 30-án (szombaton) a KMK színházlátogatást szervez a GYŐRI BALETT „Emlék a fényről" c. előadására. Részvételi díj: 500,– Ft.

Ápr. 5-én (pénteken) du. 5 órakor nyílik **Somlai Julianna,** városunkból származó amatőr festő ikonkiállítása; megnyitja: Dr. Balogh Sándor.

Ápr. 6-án (szombaton) este 7 órai kezdettel a **KDNP** celldömölki szervezete **jótékonysági bált** rendez a művelődési házban. Zene: Pinka Band.

Ápr. 7-én (vasárnap) este 7 órai kezdettel a budapesti Népszínház bemutatja a Bolha a fülben c. bohózatot.

Ápr. 11-én (csüt.) du. 5-kor a Biblia-sorozat előadása: Pál apostol.

Ápr. 12-én (péntek) du. 5 órakor **Kalmár Katalin** díszlet- és jelmeztervező kiállítását nyitja meg Marczali László, a Magyar Televízió vezető operatőre.

Ápr. 25-én (csüt.) A Népszínház Gyermekszínháza bemutatja a **Csodálatos nyúlcipő** c. zenés mesejátékot. Előadások kezdete: du. 2 és 4 órakor.

Ádám Jenő Zeneiskola

Márc. 27-től tekinthető meg **Lichtenwaller Zoltán** festőművész kiállítása.

Ápr. 12-én (péntek) 18 órai kezdettel a Berzsenyi Társaság rendezésében Jancsó Adrienne estje (lásd híreink elején).

Ápr. 24-én (szerda) 18 órai kezdettel **Berta KELLER** neudaui osztrák festőművésznő kiállítása. Megnyitja: Süle Ferenc igazgató. Ugyanekkor kerül sorra az ötödik növendékhangverseny.

Május 4-től 9-ig városunk és a Liszt Ferenc Kórus vendége a németországi BOCHUM város női kara. Vendégeink programja:

Máj. 5. (vasárnap) 10 órakor a r. k. templomban a nagymisén közös szereplés kórusunkkal, utána részvétel a Szt. Flórián-napi körmeneten.

Máj. 6. (hétfő) 18 órakor a szakmunkásképző intézet aulájában vendégeink közös koncertet adnak a szakmunkásképző leánykarával, a Berzsenyi Lénárd Általános Iskola kórusával és a kemenesmagasi citerazenekarral.

Este a Liszt Ferenc Kórus és a vendég bochumiak közös hangversenyt adnak, ezt a helyi tánccsoport szervezésében táncház követi.

Máj. 7-én (kedden) vendégeink Bük-fürdőn, a szabadidő-központban adnak koncertet 19 órakor.

A május 8-i budapesti és 9-i keszthelyi kirándulás után

május 9-én (csüt.) 18 órakor adnak búcsúhangversenyt az evangélikus templomban.

Városi Könyvtár

Ápr. 8-án (hétfő) 18 órakor a Berzsenyi Asztaltársaság rendezésében Vörösmarty és a romantika, előadó Lérántné dr. Szemes Valéria.

L. F.

SZABOLCS PÉTER

1286

Munkácsy- és Dante-díjas szobrászművész kiállítása maradandó élményt nyújtott látogatóinak. A tárlatot rendhagyó módon a művész maga nyitotta meg ezzel a vallomással: A művész a szeretet mágusa. A művek igazolták ezt az önvallomást. A szülőt szerető fiút formázta terrakottába a két megtört öreg portréjában, a női testet szerető férfi szeretetét fába a szinte élővé csiszolt torzóban. A szerelem testiségének mágusa szólalt meg az apró bronzpárok extázisában. A szeretet gyűlöletté keményedett a vöröscsillagos kapubolt alatt görnyedő munkás Ecce homo-ban, a mészárszéki húsvágó tőkére fektetett proletár megkínzott alakjában. Közöttük ült hájas pucéron a budi deszkáján trónolva az a volt hatalmasság, aki bőven papolta egykor, hogy nálunk legfőbb érték az ember.

A féltő szeretetet formázta meg a félelmetesen figyelmeztető szimbólum, az üres bölcső; a nemzetféltés felkiáltójele ez a szobor, a bölcsők nem arra valók, hogy üresen maradjanak. A „szekrény"-nek titulált apró szárnyasoltárok a szeretet frigyládái voltak, a bibliai jelenetek emberi megjelenítései. De itt a bűnbeesés jelenetében a kígyót megroppantotta az ember hű társa, a kutya, s oltárképpé magasztosult a szerelmes emberpár. A legfrissebb mű is féltő szeretetet, magyarságféltő aggódást szimbolizált: az új koronás címer fölé megrokkant boltív feszült a gipszdombormű, aggasztóan labilis, de talán mégis kitartó nemzetiszín zárókővel.

A kiállítás meghívóján a művész költőként is bemutatkozott. Álljon itt fohásza, amelyet mindannyian magunkénak érezhetünk:

Add Uram, hogy megértsük, mi történik körülöttünk,
Add, hogy igaz, bölcs törvények szülessenek és irányítsák életünket,
hogy legyen mihez igazodnunk,
hogy a politikusok értünk és ne a hatalomért harcoljanak,
Add, hogy a paraszt tisztességgel művelhesse a földet,
hogy a munkás ne ellenséges gépeket gyártson,
hogy a gyermekek egy boldogabb világban, szeretetben nevelkedjenek,
hogy remény legyen a betegnek gyógyulásra,
hogy ne acsarkodjon a pénz istene előtt az ember,
hogy a művészek időt álló, örök értékeket hordozó műveket alkossanak,
hogy harmónia, szépség és béke uralkodjon a földön,
mert szívünk tele van félelemmel és káosszal. L. F.

ANYAGTORLÓDÁS miatt mostani számunkból egyebek mellett sajnos kimaradt az 1848-as forradalom és szabadságharc tisztjeit bemutató sorozatunk második része, valamint az Eötvös-évfordulóval foglalkozó aktuális cikkünk. Ezeket később közöljük.

Anyakönyvi hírek

1287

CELLDÖMÖLK

Születés: Bolla Endre és Simonyai Ibolya fia: András, Görög Zoltán Attila és Farkas Zsuzsanna leánya: Ramóna, Tánczos Lajos és Vargyai Zsuzsanna fia: Sándor, Halmosi László Jenő és Gergely Ilona fia: Zsolt, Deé Ervin Miklós és Kráyzell Ramóna fia: Ervin, Szabó János és Kéri Magdolna leánya: Georgina, Illés Ferenc Gyula és Tóth Marianna fia: Attila, Falusi György Sándor és Magyar Csilla fia: András, Őri Csaba és Keszler Erzsébet fia: Ákos

Házasságkötés: Cséri Lajos és Szabó Gabriella

Halálozás: Takács Ernő, Vági Istvánné sz. Németh Mária, Benkő Pál, Balogh Imréné sz. Miklós Irén

JÁNOSHÁZA

Születés: Kolompár Csaba és Bertalan Piroska leánya: Barbara, Pődör Lajos és Kiss Mária Rozália leánya: Éva Csilla

Halálozás: Szabó Istvánné sz. Órai Erzsébet

KEMENESPÁLFA

Születés: Szabó Ernő és Kiss Márta fia: András

BOBA

Születés: Horváth János és Varga Veronika leánya: Kitti

CSÖNGE

Halálozás: Bertha Zoltánné sz. Horváth Margit

OSTFFYASSZONYFA

Születés: Fehér István és Barti Erika leánya: Hajnalka

Halálozás: Kiss István

NAGYSIMONYI

Halálozás: Lábadi István, Molnár Sándorné sz. Molnár Rozália

KEMENESMAGASI

Halálozás: Domonkos Károlyné sz. Dömötör Karolina

KÖCSK

Halálozás: Pál Károlyné sz. Noll Mária

MERSEVÁT

Születés: Károlyi Árpád és Erős Tünde leánya: Mónika

Halálozás: Józsa Lászlóné sz. Raffai Erzsébet, Márkus Imréné sz. Csékei Mária

PÁPOC

Születés: Hadnagy Imre és Szabó Erzsébet leánya: Bianka, Horváth Sándor és Papp Ilona fia: Dániel

VÖNÖCK

Születés: Eőri István és Talabér Mónika fia: István

✧ SPORT ✧ eredmények – események ✧ SPORT ✧

1288

Torna

Ismételtek a Celldömölki Eötvös DSE tornászleányai!

Akárcsak egy évvel ezelőtt, 1991-ben is az Eötvös DSE utazik az országos Diákolimpia döntőre. A március 9-én Szombathelyen rendezett megyei döntőn az alábbi helyezéseket érték el:

II–III. kcs. leányok: Csapatban: 1. Celld. Eötvös DSE.

A csapat tagjai: **Buti Mónika, Holczer Helga, Somogyi Judit, Tánczos Júlia, Szélesi Anikó** és **Csahók Mónika. Egyéniben:** 1. Buti Mónika. 2. Holczer Helga. 3. Somogyi Judit. ... 5. Tánczos Júlia.

II–III. kcs. fiú egyéniben: 1. Kuthi Szabolcs.

I. kcs. leányok: Csapatban: 1. Celld. Eötvös DSE.

A csapat tagjai: **Sulyok Renáta, Sulyok Diána, Buti Zsanett, Vargyai Tünde, Csendőr Ildikó, Kovács Hajnalka, Mesterházy Anna.** A tornászokat a DSE edzője, **Czupor Ferencné** készítette fel.

Az országos döntők időpontja és helye: I. kcs. március 28–30-án Debrecen. II–III. kcs. április 2–5-én Debrecen.

Újság még a szakosztálynál, hogy Holczer Helga, Somogyi Judit és Mesterházy Anna a Budapesti Vasas SC-hez igazolt. További versenyzői pályafutásukhoz sok sikert kívánunk!

1289

Diáksport

– Az Eötvös DSE eredményei: **Atlétika:** Fedettpályás megyei bajnokság: 50 m síkfutás: 1. Gulyás Gábor. 3. Mayer Noémi. **Ötösugrás:** 1. Gulyás Gábor. **Magasugrás:** 2. Nagy István. 3. Buznyák Csaba. 6 körös futás: 1. Nagy István. **Súlylökés:** 2. Mayer Noémi.

Kézilabda: Tagozatos iskolák megyei kézilabda-bajnokságon az 5–6. és 7–8. osztályos fiú- és leánycsapatok egyaránt az első helyen végeztek. **Nádasdy Kupa:** 1. 7–8. osztályos leányok. **Március 15. Kupa:** 1. 7–8. osztályos leányok. **Labdarúgás:** Tagozatos iskolák megyei bajnoksága: I. kcs. 3.: C. Eötvös. II. kcs.: 6. C. Eötvös. III. kcs.: 2. C. Eötvös.

1290

Nagykanizsai siker a Tavasz Kupán

A CVMSE Cellkolor kézilabda szakosztálya március 17-én rendezte meg a II. Tavasz Kupa kézilabdatornát. A tornát az NB/I B. osztályban szereplő Nagykanizsai Tungsram SC csapata nyerte veretlenül. A mérsékelt érdeklődés mellett megrendezett tornán az alábbi eredmények születtek:

– CVMSE Cellkolor–Szombathelyi Tanárképző 38–22 (15–9).
Hetesek: 4/1 ill. 9/7. Kiállítás: 0/0 perc.

– Nagykanizsai Tungsram SC–Kapuvári SE 28–18 (11–9).
Hetesek: 1/1 ill. 4/2. Kiállítás: 6/2 perc.

– CVMSE Cellkolor–Nagykanizsai Tungsram SC 25–27 (8–15).
Hetesek: 11/8 ill. 4/2. Kiállítás: 10/2 perc.

– Kapuvári SE–Szombathelyi Tanárképző 26–19 (15–13).
Hetesek: 5/3 ill. 4/4. Kiállítás: 0/4 perc.

– Nagykanizsai TSC–Szombathelyi Tanárképző 37–13 (18–6).
Hetesek: 6/5 ill. 11/5. Kiállítás: 2/0 perc.

– Kapuvári SE–CVMSE Cellkolor 24–30 (15–15).
Hetesek: 4/2 ill. 8/6. Kiállítás: 6/0 perc.

Az NB II bajnokság további menetrendje:

– **Április 20.** Celldömölkön: CVMSE Cellkolor ifj.–Sz. Tanárképző II.
CVMSE Cellkolor–Csurgó.

– **Április 27.** Celldömölkön: CVMSE Cellkolor–Szentgotthárd ÁFÉSZ.

– **Május 4.** Keszthelyen: Keszthely–CVMSE Cellkolor.

– **Május 5.** Szombathelyen: Sz. Tanárképző I.–CVMSE Cellkolor ifj.

– **Május 11.** Celldömölkön: CVMSE Cellkolor–Iregszemcse.

– **Május 12.** Szombathelyen: Sz. Tanárképző II.–CVMSE Cellkolor ifj.

1291

Mi újság a CVMSE labdarúgóinál?

A labdarúgók január 15-ével, Szabó István edző irányításával kezdték meg a felkészülést a bajnokságra. Egy teremtorna és öt előkészületi mérkőzés után, a bajnokság rajtjában két 3–1-es vereség! A bajnoki rajt előtt zavart keltett, hogy a MÁV megvonta a játékosok időkedvezményét. Ennek következtében Horváth József a távozás gondolatával foglalkozott, az edzéseket nem látogatta. Tovább súlyosbította a helyzetet Nagy Antal, Varga Csaba és Hettyési Zoltán sérülése is. A közvetlen rajtig Nyéki Sándor és Horváth Béla volt CVMSE játékosokat sikerült leigazolni, valamint újra edzésbe állt Gelesits György. A Sabaria-Tipoval folytatott tárgyalások eredményeként a Győri Dózsa elleni bajnoki mérkőzés előtti héten a csapathoz került Lakner Péter, volt Haladás VSE-játékos. Igaz, csak kölcsönbe! Reméljük, Lakner beváltja reményeinket.

Amikor e sorok íródnak, a Győri Dózsa elleni sorsdöntő mérkőzésre készül a csapat. Szerdán a Pápai SE elleni előkészületi mérkőzésen 2–0-ra nyertek. Szabó István edzőnek kellemes gondjai vannak a csapat összeállítását illetően, független a sérülésektől. Abban bízunk, hogy megtalálja a legjobb összeállítást, s végre a csapat megkezdi a pontok gyűjtését és ezzel együtt a felzárkózást a középmezőnyhöz.

Lelkes szurkolóink, akik most sem hagyták cserben a csapatot – közel 800-an váltottak bérletet –, óhajtva várják azt, hogy a Gy. Dózsa és a Keszthely elleni két hazai mérkőzésen eredményesen játszanak a fiúk. Mindenkit megnyugtathatunk, hogy a játékosok is elszántak és bíznak a bentmaradásban. Ehhez kérik a szurkolók segítő támogatását.

1292

Asztalitenisz

– Március 14-én az NB III-as listavezető Szombathelyi Latex csapatát fogadta a CVMSE. Az eddigi veretlen szombathelyi csapat igazolta jó hírnevét és biztosan nyert 12:4 arányban. A CVMSE játékosai közül Máté (2), Tancsics (1), Balázs (1) és Tarr (0) győzelmet ért el.

– A városi újonc, serdülő és ifjúsági egyéni asztalitenisz-bajnokságon az alábbi eredmények születtek:

Újonc egyéni: 1. Szalai László, 2. Németh Szabolcs, 3. Szalai Péter és Kiss Balázs.

Serdülő egyéni: 1. Szabó Csaba, 2. Ölbei Péter, 3. Szalai László és Németh Szabolcs.

Serdülő leány: 1. Baráth Katalin (Boba). 2. Bonczó Hajnalka (Nagysimonyi). 3. Babarczi Annamária (Nagysimonyi).

Ifjúsági egyéni: 1. Tarr Péter. 2. Ölbei Péter. 3. Szabó Csaba és Vas Zoltán.

Ifjúsági páros: 1. Tarr Péter –Szabó Csaba. 2. Ölbei Péter–Obráz István. 3. Farkas Csaba–Barbai Róbert és Papp Gábor–Németh Tibor (mindkét páros a 410 Sz. Ip. Isk. DSK).

– A Vas megyei újonc, serdülő és ifjúsági egyéni asztalitenisz-bajnokságon a CVMSE versenyzői az alábbi helyezéseket érték el:

Újonc fiú: 3. Szalai László és Szalai Péter.

Serdülő fiú: 1. Ölbei Péter, ... 3. Szabó Csaba.

Ifjúsági egyéni: 2. Tarr Péter.

Ifjúsági páros: 3. Tarr Péter–Szabó Csaba.

ÚJ KEMENESALJA – Celldömölk Város Önkormányzatának lapja. Szerkesztőség: Celldömölk, Szentháromság tér 1. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Felelős szerkesztő: BURKON LÁSZLÓ. Felelős kiadó: MAKKOS ISTVÁN. Szövegszerkesztés: SZÜV TYPO-team, Szombathely. Felelős vezető: PRÁCSER LÁSZLÓ igazgató. Nyomdai munka: Szignatúra Kft. Szombathely. Felelős vezető: BALLA TIBOR. ISSN 0865–1175.